

Dobra in vztrajna volja vseh pevcev novega zbora, s tem svojstvom spojena železna roka in volja g. kapelnika, to nam je porok, da bode bela Ljubljana v ne daljnem času središče najboljšega jugoslovanskega, umetnega petja!

Ostale točke koncerta so obsezale samospeve g. Nollija. — Temu pevcu, ki je Slovencem in Hrvatom vedno v prijetnem spominu, dala je priroda izredno lep in zvenčč bariton. G. Noll se je odlikoval zlasti v Zajčevi „Domovini in ljubavi“ in recitativu in ariji „Nikola Šubić Zrinjski“ II. čin, V. slika, prizor 17. — V poslednjem in sicer „c-moll“ odstavku allegro moderato, zahteva po vsebini in dramatiškem zlogu jako vznemirjeno in strastno naglaševanega speva in teksta: „Kad mignem ja, nek ogenj sja, i proždre sve“; tega pa smo pogrešali. Recitativ in romanca iz Donizettijeve opere „Don Sebastiano“, ni dosegla dobrega uspeha; g. Nolliju ni uspevala — opazil sem, da je vaje to pesem bolje — in uspešneje — peti na italijanskih tleh italijanski, nego v Slovencih slovenski. — Vsekakor ta glasbotvor ni dičil vzporeda, kar pa veljá skladbi, ne pevcu.

Akustika v deželni dvorani ni dovoljna; tenorji so zaradi svojega stališča — nasproti galeriji — prevladali. V F. S. Vilharjevi skladbi „Slovó“ je orkester stal za pevci, kar je sicer dosta pripomoglo gg. kapelnikoma, da sta bila v kontaktu, škodovalo pa je „grandioznemu efektu“ skladbe same.

Koncertni ta večer nam ostane v najboljšem spominu; smelo trdim, da je bilo to prvo slovensko petje, ki se je vršilo akademiško-pevski dostojno in elegantno, kakor se doslej ni baš vršilo petje ljubljansko.

Veselo pozdravljamo ta novi zbor in želimo, naj neumorno in brezozirno nadaljuje v tem zmislu.

P.

»Narodne legende za slovensko mladino.« Nabral, izdal in založil Anton Kosi, učitelj v Središči. III. zvezek. V Ptuj. Natisnil W. Blanke. 1891. Cena 16 kr. — »Ljubljanski Zvon« je imel že dvakrat priliko, da je pohvalno naznanjal »Legende« g. Kosija. Zadovoljno sicer tudi danes pozdravljamo tretji zvezek, v katerem čitamo 21 legend, lepih in vseskozi prikladnih za našo mladino, vendar nas je močno osupnilo, da se ni g. pisatelj kár nič oziral na dobrohotne naše opomnje, kjer smo mu svetovali, naj skrbneje pazi na jezikovno čistoto. Ne rečemo, da bi se »Legende« ne brale dôkaj gladko, ali lahko bi se bil gosp. pisatelj izognil marsikaterih pogreškov proti dobremu zlogu. Da je glagol, zlasti v zavisnih stavkih, brez potrebe potisnjen proti koncu, to je grajal naš list že v poročilu o II. zvezku, in prav to moramo grajati i danes. »Ko ga prelomi, vidi v sredi kamena črviča, ki je v okroglem gnezdu zvit ležal« (str. 3) — ali bi ne bil dosti lepši stavek: »Ko ga prelomi, . . . ki je zvit ležal v okroglem gnezdu?« — »Ker . . . bila sta vedno s tem zadovoljna, kar sta si bila s svojimi rokami pripravila in nista nikoli zavoljo svojega uboštva godrnjala« (9) — ista hiba! Ker se takšni stavki ponavljajo malone na vsaki strani, nečemo jih navajati dalje. — Zakaj bi pisali »Ni jim manjkalo ničesar« (3), ko je vendar mnogo lepše: »Pogrešali niso ničesar.« Namesto odvzeti (4, 18, 31) stoj samó vzeti. »Več sto jih je bilo na številu« (5) — to je prikrojeno nemški, dostavek »na številu« je nepotreben. »Umirajoči je vzel vejico« . . . (5) pridevniki brez samostalnika se ne glasé kaj prida, torej: »Umirajoči oče je vzel . . .« »Objokovati koga« (6) lepše »jokati po kom«; namesto »blagore« (9, 19) pišemo »blaginja« G. pisatelj ne loči jedninskega rodilnika »ljubezni« od množinskega rodilnika »ljubeznij«, ker piše v jednini »ljubeznij« (6, 7) »To slišati se kraljica razveseli« (6) — prav: »Ko to sliši . . .« — »Ta pripoveduje, da je na svoje troške napravil pokopališče« (6) — prav: . . . »da je ob svojih troških napravil pokopališče.« — Namesto »živeti od milostinje« (7) pišemo »živeti ob milo-

stinji.« — »K višku se dvigniti« (8) je pleonazem, »opadati« (9, 21) namesto ugajati, prijati, hud germanizem — »Celi teden« (10) — prav »ves teden.« — »In mož jo je za to lepo pohvalil, mesto da bi jo bil posvaril« (11) — prav: »... nikar da bi jo bil posvaril.« — »Sramovati se pred kom« (11, 13), to je germanizem, prav: »sramovati se koga (česa); namesto »raztresen« (zerstreut, 11) beri »razmišljen.« — »... saj so ga vendar ... misli vedno obdajale« (12) — prav »... obhajale«; občudovati koga, kaj (12) — bolje »čuditi se komu, čemu«; »podučiti« (13, 19, 20) — prav: »poučiti.« — »Sv. Peter je postal mirnejši« (13) — prav: »se je nekoliko umiril.« — Od sile nespreten je stavek (14): »Vem, da se vama čudno zdi, najti pri ubogem in siromašnem (ubog = siromašen) puščavniku, ki se je odpovedal vsemu posvetnemu in le v molitvi išče zadovoljnostij (!) in veselja, tako krasen, dragocen bokal.« To bi se reklo lepše in točneje: »Vem, da se vama zdi čudno, ker sta našla tako krasen dragocen bokal pri puščavniku, ki se je odpovedal posvetnim stvarém in sedaj le v molitvi išče zadovoljnosti.« — »A svetnik še pa vendar le ni« (15) — koliko nepotrebnih besed, namesto »Toda svetnik še ni.« — »Glavo si tretji« (15) — čista nemščina: »den Kopf zerbrechen.« Slovenec pravi: »glavo si beliti.« — Oblika »poglejuje« (16) je neupravičena; »gleštati« (16) ni slovenska beseda. — »Da ima tujec resnico« (18) — prav: »Da govori tujec resnico.« — »Tvoja vera v božjo modrost in pravičnost ni trdna in na meni je, da jo utrjujem« (18) — prav: »... in skrbeti mi je, da jo utrdim.« — »Rečita« (20) pravilno »recita.« — »Ker je bila od Marice prava mati, od Anice pa le mačeha« (21) — prav: »Ker je bila Marici prava mati, Anici pa le mačeha.« — »Ubogati« namesto »slušati« (22) je hud germanizem; »prostiti miloščin o« (23) — »prostiti miloščine.« — Na strani 24 beremo »oštirka« — čemú ta spaka? — »Zenico na svojem očesu« je menda tiskoven pogrešek. — »Da si nekoliko zaužije« (25) — prav: »da se nekoliko naužije.« — »Vinčice« (25) — pravilno »vinčice.« — »... bode sreča Tvoja preč« (25); »postala je črna noč« (25); »špičasta« (27) — to troje se glási: »... bode sreča tvoja končana (uničena)«; »prišla je črna noč«; »šiljasta.« — »Vzdihnil jej je satan tudi svojo dušo« (27) — prav: »vdihnil ji je ...« — »Na polji« (30) poleg »na drevju« (30); »poišči si prostora« ne »prostor« (30). — »Ljudje so iz hiš letali« (31) — prav »hiteli.« — »Bog nad tem nevoljen« (31) — prav »Bog zaradi tega nejevoljen.« — »Njegov glas je hrumel ozbiljno« (32) — zakaj ne: »Njegov glas je zvenel resno,« ali še krajše: »Njegov glas je bil resen?« — »... imel je vendar sv. Vrban nad njimi veliko veselja« (33) — prav: »Vender se ga je sv. Vrban močno veselil.« — »Proseč za milostinjo« (33) — prav: »Proseč gá milostinje.« — »Sv. Vrban se vsede« (33) — prav: »Sv. Vrban séde.« — »Obdana z množico angeljev« (34) — lepše in pravilneje: »Spremljali so jo mnogi angelji.« — »Vse podzemeljska bitja« (34); »skazati« (34) poleg »izginiti« (32) — »Vse se veseli in raduje« (34., veseliti = radovati se). — »Postali so mirni« (35) — prav: »Umirili so se.« — »Naklo« (35) — prav »nakovalo«; »imel je biti že blizu doma« (35) — zakaj ne: »Bil je že blizu doma?« — »Iz sodčeka« (36) — prav: »iz sodčka« ali »iz sodca.« — »Podati se« (37, 38) — prav »napotiti se, odpraviti se, iti.« — »... pride kovač do velikega kupa cunj. Tu se vsede na vrhu teh« (38) — pravilno: »... Tu séde nánje.« — »Sveti Peter pride ponj, rekoč, da naj gre vèn« (39) — pravilno: »... naj gré iz nebes.«

G. pisatelj nam bode izvestno pritegnil, da je treba zlasti pri mladinskih spisih ostro paziti na lepo in pravilno pripovedovanje. Spisi, kakor so »Legende«, jako zanimajo otroke, zato jih hero pogostoma, in posledica je, da se jim vse napake živo vtis-

nejo v spomin. To pa nikakor ne pospešuje dobrega zloga, katerega mora vendar kolikor toliko gojiti že ljudska šola. — To se nam je zdelo potrebno omeniti, sicer pa je knjižica lična in zaradi lepe vsebine vredna, da si jo omisli vsaka šolska knjižica.

Nove knjige za poučevanje v petji. Gospod prof. *Anton Nedvěd* je dovršil v rokopisu štiri knjige za poučevanje v petji na ljudskih in srednjih šolah, namreč »Početni nauk o petji«, »Vaje v petji za ljudske in srednje šole«, »Kratek nauk o glasbi za ljudske in srednje šole« in »Metodiški návod za poučevanje v petji«. Te knjige so izvestno živo potrebne našim ljudskim in srednjim šolam, katere so si morale doslej ponajveč pomagati s podobnimi nemškimi knjigami, torej jih pozdravljamo kár najtopleje. G. prof. Nedvěd ni samo obljubljen in čislán skladatelj, nego tudi odličén šolník, o čemer lepa priča so trije zvezki »Slavčeka«, katere je izdal pred nekaj leti. Zato smo trdno uverjeni, da bodo navedene knjige prava dika našim učnim knjigam.

Muzejsko društvo za Kranjsko je izdalo svoja letošnja izvestja, med katerimi nas je obveselil prvi slovenski snopič, obsezajoč gosp. *Antona Koblarja* spise: Drob- tinice iz furlanskih arhivov. — O človeški kugi na Kranjskem. — „Loško gospodstvo frižinskih škofov.“ Nemške „Mittheilungen“ se ločijo v zgodovinski in prirodoznanski del. V prvem so nastopni sestavki: Kunstgeschichtliches aus Unterkrain. Von *Konrad Črnologar*. — Das Urbarium der Herrschaft Gottschee vom Jahre 1574. Von Prof. *Peter Wolsegger*. Potem čitamo prof. *Simona Rutarja* spise: Die Krainer vor Agram im J. 1529. — Archivalisches aus Wippach. — Dr. Franz von Krones. Die deutsche Besiedlung der östlichen Alpenländer. Berichtigungen und Nachträge. — V drugem delu so sestavki: Mycologia Carniolica. Ein Beitrag zur Pilzkunde des Alpenlandes. Von *W. Voss*. Das Klima von Krain. Von Prof. *Ferdinand Seidl*. — Obširneje izpregov- rimo prihodnjič.

Iz muzejskega društva. V muzejskem društvu je predaval dné 27. malega travna kustos *Müllner* o izkopinah rimske naselbine v Ljubljani. Ko so namreč lansko jesen kopali velik kanal od Ljubljanice do Vrtače, naleteli so najprej na Kongresnem trgu na starine iz časov mostišč, potem pa v začetku Gradišča (pred Wurzbachovo hišo) na glavna vrata, „porta praetoria“. Našli so sedem velikih zakrivljenih žebeljev, na katerih se je še les držal. Rabili so ti žebli gotovo za okov mestnih vrat. Dalje so našli v Igriških ulicah rimski kanal, ki je bil pokrit z ostanki razpolovljenih stebrov. Na Zelnikovem vrtu je bilo mnogo rimske opeke, poznali so se temeljni zidovi rimskih poslopij, našli so novce, dve razbiti stekleni igli i. t. d. Posebno zanimiv pa je nekakšen lončen pečat, na katerem stoji s hieroglifi zapisano: „Asar setem-asch en Aman Pewah ma xeru“, t. j. „umrši sodnik Amona Peve, opravičeni“. Gotovo ga je prinesel s seboj rimski vojak kot amulet in tam izgubil. Poleg Zelnikovega kozolca so odkopali kos (zapadnega mestnega ozidja, ki je bilo debelo 2 m. Zunaj ozidja je bil 4—5 m širok „glacis“ in pred njim 5 m globok jarek, ki je bil izvestno napolnjen z vodo. Po teh odkritjih se dá lahko popolnoma določiti mestno ozidje rimske naselbine. Ta je imela podobo pravilnega četverokotnika, ki je bil 510 m dolg in 420 m širok, zunaj njega pa so bila še stanovanja do Gradašče, Ljubljanice in proti severovzhodu do Slonovih ulic.

III. izkaz darov za Prešérnov spomenik.

	Prenesek .	gld. 294'85
Dr. Jožef Serbec, odvetnik v Celji	„	20'—
Dr. Karl Slanc, odvetnik v Novem Mestu (podpisal gld. 50'—)	„	10'—
Ivan Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“ v Ljubljani	„	10'—
	Prenesek .	gld. 334'85